

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА РЕПУБЛИКЕ
СРБИЈЕ
СИСТЕМ РЕГИОНАЛНИХ ЦЕНТРА ЗА ТАЛЕНТЕ

РЕГИОНАЛНО ТАКМИЧЕЊЕ ТАЛЕНТОВАНИХ УЧЕНИКА СРЕДЊИХ ШКОЛА, ПО
НАУЧНИМ ОБЛАСТИМА И НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА, РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ,
18. АПРИЛ 2026.

ТЕСТ ИЗ БИОЛОГИЈЕ
СРЕДЊА ШКОЛА, I РАЗРЕД

Попуњава ученик (попунити читко штампаним словима)

Регионални центар за таленте: _____

Име и презиме: _____

Школа: _____

Град: _____ Разред: _____

_____ *Попуњава комисија*

(потпис ученика)

Број бодова:

*Време израде теста 90 минута! Тест има 18 задатака. Погрешан одговор не доноси ни
позитивне ни негативне бодове.*

Пажљиво прочитај питања! Прецртани и дописани или преправљани одговори се не признају. Оцењује се само питање у коме су сви одговори тачни. Укупан број бодова на тесту је 40.

СРЕЋНО!

I Попуни правилно низ.

1. Поређај понуђене примере по нивоима организационе сложености у низ од највећег до најмањег уписујући бројеве од 1 до 4. 2 Б

РНК	Трепљаста епител	Ендоплазматични ретикулум	Скелет

2. Испод понуђених изјава напиши бројеве од 1 до 6 тако да добијеш правилан редослед корака у истраживању неког процеса. 3Б

Извођење закључка	Анализа добијених резултата	Предвиђање засновано на хипотези	Постављање хипотезе истраживања	Тестирање хипотезе експериментом	Формулација питања о предмету или процесу

II Повежи појмове.

3. Повежи научнике са достигнућима која су их обележила, **уписивањем слова у заграду** 4Б

- А) Џејмс Вотсон и Френсис Крик ( ) поставио основне законе наслеђивања
Б) Матијас Шлајден и Теодор Шван ( ) разјаснили структуру молекула ДНК
В) Чарлс Дарвин ( ) формулисали ћелијску теорију
Г) Грегор Мендел ( ) формулисао теорију еволуције

4. Допуни принципом комплементарности база ланац иРНК. 1Б

ДНК : ААГ-АСА-ГАС-АТС

иРНК : _____

III Заокружи тачан одговор.

5. Пажљиво прочитај приложени текст и **заокружи** одговарајуће појмове тако да добијеш чињенично тачан текст: 4Б

Ензими су по својој структури протеини / липиди. Имају улогу стабилизатора / биокатализатора у живим системима. Ензими су специфични / неспецифични за супстрат са којим се везују. Реакције у којима учествују ензими су веома споре / брзе и без отпадних продуката.

Утврди који су од наведених исказа тачни (Т) односно нетачни (Н). 5x1Б

Заокружи одговарајуће слово после сваког исказа.

- 6). Анаеробно дисање представља разградњу глукозе у присуству кисеоника. Т Н
- 7) У састав ћелијске мембране улазе олигосахариди везани за протеине или липиде.
Т Н
- 8) Холестерол улази у састав мијелинског омотача. Т Н
- 9) Сви протеини у живом свету изграђени су од истих 20 аминокиселина. Т Н
- 10) Регулација нивоа глукозе у крви врши се позитивном повратном спрегом. Т Н

Допуни реченице адекватним појмовима: 5x1Б

- 11) Код вишећелијских животиња, контрола раста и развића врши се путем _____ и _____.
- 12) Активне материје које производе специјализоване ћелије, а имају улогу у регулацији раста и развића су _____.
- 13) Постепене, повратне реакције на промене у спољашњој средини називају се _____.
- 14) Дуготрајан процес којим организам постаје боље прилагођен на услове спољашње средине је _____.

15. Допуни реченице: 4x1Б

А. Метаболички путеви који повезују путеве оксидације и разградње биомолекула при чему се ослобађа енергија означени су као _____, док се процеси синтезе који захтевају енергију означавају као _____, а реакције које повезују путеве претходних процеса означени су као _____.

Б. Ћелијско дисање представља процес који припада _____ метаболичким путевима.

IV Укрсти појмове.

16. Разврстај јоне према њиховој улози у остварењу животних функција уписујући слово испред молекула у заграду код функције. 4x1Б

- а) хлориди ( ) граде енергетска једињења и нуклеинске киселине
- б) калијум ( ) улога у осморегулацији, у саставу желудачног сока
- в) фосфати ( ) градивни елемент костију и зуба, контракција мишића
- г) калцијум ( ) пренос нервног импулса, контракција мишића

17. Повежи ЋЕЛИЈСКЕ ОРГАНЕЛЕ са функцијама тако што ћеш у заграде испред дате функције уписати одговарајуће слово. 4x1Б

Органела	Особине или функција
А. агранулисан ендоплазмички ретикулум	( ) добијање коначне структуре липида и протеина
Б. хлоропласт	( ) синтеза липида, стероидних хормона, детоксикација
В. голџијев апарат	( ) синтеза протеина
Г. рибозоми	( ) синтеза глукозе (фотосинтеза)

18. Повежи појмове са описом уписивањем слова у заграду испред описа, а затим на линији испод сваке слике напиши о ком се од наведених појмова ради! 8x0,5Б

A. Нуклеотид	( ) процес синтезе РНК
Б. Репликација	( ) процес синтезе протеина
В. Транскрипција	( ) процес удвајања ДНК
Г. Транслација	( ) јединица грађе и функције нуклеинских киселина

